

Kuntalaistutkimus 2024 tulokset

Kh 02.12.2024 § 201
330/13.00/2024

Valmistelija hallintojohtaja Päivi Huhtala

Lappajärven kunta on mukana Kuntaliiton järjestämässä Kuntalaistutkimus 2024:ssä. Tutkimukseen osallistui 46 kuntaa ja kyselyt järjestettiin keväällä 2024.

Kyselyyn osallistuneiden kuntien tuloksista keskeiset havainnot luottamuksesta päätöksentekoon:

- Kuntalaiset suhtautuvat kuntansa päätöksentekoon ja päättäjiin pikemmin hieman epäileväisesti kuin luottavaisesti. Suhtautuminen kunnalliseen päätöksentekoon ja päättäjiin on ollut kaikkina tarkasteluvuosina pikemmin kriittistä kuin positiivista. Yleisellä tasolla on kyse hyvinkin pysyvistä ilmiöistä ja se voidaan nähdä sekä terveen demokratian piirteenä että demokratian haasteena.
- Kuntatasolla on nähtävissä vähittäistä positiivista ajallista kehitystä (1996-2024). Nyt ollaan lähellä luottamusindeksin kriittisistä pistettä (arvo 3), vaikkakin vuoden 2024 tulos on aavistuksen verran heikompi kuin vuonna 2020. Positiivista luottamuskehitystä Suomen kuntahallinnossa on havaittu myös kesällä julkaistussa OECD:n luottamustutkimuksessa. OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institutions – 2024 Results
- Monet yksilöominaisuudet selittävät kuntalaisten kunnan päätöksentekoon kohdistuvaa luottamusta. Merkittävimpiä selittäviä tekijöitä ammattiasema, ikä, koulutus, äidinkieli, asuinvuodet nykyisessä kunnassa ja perhemuoto. Kuntalaisten luottamus kunnan päätöksentekoon vaihtelee myös erikokoisissa kunnissa.
- Erityisesti kuntalaisten arviot kunnan talouden hoidosta, mutta myös arviot kunnan pärjäämisestä kuntien välisessä ”hyvä asua ja elää”-kilpailussa sekä kuntavaalien tärkeydestä ovat esimerkkejä mielipiteistä, joilla on merkittävää yhteyttä kuntalaisten kunnan päätöksentekoa ja päättäjiä kohtaan tuntemalle luottamukselle.
- Luottamusta ei pidä pitää itsestäänselvyytenä, vaan jatkuvana kehittämiskohteena myös kunnissa. Nykyiset ja tulevaisuudessa vaaleissa valittavat kunnanvaltuutetut ovat tärkeässä roolissa kuntalaisten luottamuksen rakentamisessa ja vahvistamisessa. Luottamusta voidaan ja sitä tulee vahvistaa avoimella ja vuorovaikutteisella sekä kuntalaisia kuulevalla, osallistavalla ja luottamusta osoittavalla asenteella ja toiminnalla.

Lappajärven otos oli 350 ja vastanneita oli 106, eli vastausprosentti oli 30,3. Vastauksista voidaan todeta, että kuntalaiset kokevat, ettei kunta tarjoa riittävästi osallistumismahdollisuuksia kunnan palvelujen suunnitteluun, kehittämiseen ja päätösten valmisteluun eikä palveluista tiedoteta riittävästi. Yleisesti ottaen kuntalaisten vastauksista voidaan päätellä, että kuntalaisille tulisi tiedottaa enemmän jo valmisteluvaiheessa olevista asioista ja heidät tulisi ottaa paremmin mukaan suunniteltaessa kunnan palveluita ja myös muita asioita. Kuntalaiset uskovat kunnan luottamushenkilöiden ajavan vilpittömästi kunnan parasta sai parhaan arvion kyselyssä.

Tulosten perusteella kunnan tulee panostaa jatkossa enemmän tiedottamiseen ja kuntalaisten kuulemiseen kuntalaisia koskevissa asioissa.

Esityslistan oheismateriaalina on jaettu Kuntalaistutkimuksen 2024 tulokset.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Sami Alasara
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee Kuntalaistutkimus 2024 tulokset tiedokseen ja antaa ne tiedoksi edelleen kunnanvaltuustolle.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja antaa	Kunnanjohtaja Sami Alasara, sami.alasara(at)lappajarvi.fi tai puh. 044-3699 611